

huisarts en wetenschap

MAANDBLAD

VAN HET NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Tien jaar N.H.G.

Op 18 en 19 november zal tijdens het elfde N.H.G.-congres het tienjarig bestaan van het Genootschap worden gevierd. Bij die gelegenheid zal de voorzitter van het N.H.G. een rede uitspreken, waarin hij ongetwijfeld de belangrijkste gebeurtenissen uit die jaren zal memoreren. Wij hopen in een der volgende nummers deze rede op te nemen, zodat ook de lezer zich kan bezinnen op hetgeen in deze jaren tot stand kwam.

Aan de oprichting van het Genootschap lag onder meer de gedachte ten grondslag dat de huisarts zijn geneeskunde bewust dient uit te oefenen, waarbij beschouwen en bestuderen van deze geneeskunde noodzakelijke voorwaarden zijn (*Hogerzeil*). Wij hebben ons afgevraagd in hoeverre het maandblad van het Genootschap ons een indruk kan geven over datgene wat er in de afgelopen tien jaren als resultaat van denkwerk over de huisartsgeneeskunde, respectievelijk onderzoek op het gebied van de huisartsgeneeskunde door de huisarts zelf werd verricht en in artikelen neergelegd.

In de eerste plaats een telling van door huisartsen geschreven klinische artikelen. Hierbij zijn te onderscheiden individuele onderzoeken en groepsonderzoeken. Wat betreft de individuele onderzoeken verschenen er 90 door huisartsen geschreven artikelen op een totaal aantal van 296 klinische artikelen. Van deze 90 hadden 56 betrekking op interne geneeskunde en algemene therapie.

In 34 artikelen werd over groepsonderzoeken gerapporteerd. De werkgroep Verloskunde van de huisarts nam hiervan 23 artikelen voor haar rekening. Overigens behoren in deze categorie de artikelen: Morbiditeit en verrichtingspercentage bij avond- en nachtvisites; furunculose-onderzoek; het hoofdpijnonderzoek; tetanusonderzoek; tonsillitis-

onderzoek; abortusonderzoek; de werkzaamheid van Dianabol bij enuresis nocturna, een geneesmiddelenonderzoek; hartonderzoek; menopauze-onderzoek; onderzoek kankerpatiënten in de algemene praktijk; Kamperfoelie-onderzoek.

In de tweede plaats is getracht een overzicht te verkrijgen van de door huisartsen geschreven artikelen van beschouwende aard in het algemeen. Hiertoe zijn gerekend artikelen over de opleiding (in het algemeen tot huisarts), de nascholing, de praktijkvoering, het wetenschappelijk onderzoek in het algemeen en ten slotte artikelen van beschouwende aard in engere zin.

Bij de navolgende analyse dient men zich te realiseren dat in sommige gevallen de rubricering van een artikel arbitrair is.

Opleiding. 18 artikelen, waaronder: Huisarts en opleiding; lacunes in de opleiding van de huisarts; mogelijkheden tot verbetering van de opleiding tot huisarts na het artsexamen; de opleiding van de arts voor zijn werk in de gemeenschap; huisarts en universiteit; rapport van de werkgroep assistentschap huisarts; gedachten over de opleiding tot huisarts.

Nascholing. 7 artikelen: Een inleiding tot het begrip nascholing; de nascholing van de huisarts in het licht van zijn werk; Boerhaave-cursus medische psychologie; maatschappelijke facetten van gezondheid en ziekte; Utrechtse artsencursus 1963; opmerkingen naar aanleiding van de door M. W. Jongsma gehouden inleiding over medische nascholing; fonodidactische dienst.

Praktijkvoering. 34 artikelen, waaronder: De werkkaart; afspraaksprekuren; periodiek genees-

kundig onderzoek; een bibliotheek voor patiënten; gezondheidsvoorlichting en -opvoeding; ontwerp zwangerschapskaart; rapporten sterilisatie, instrumentarium, financiële administratie en laboratorium; de praktijkruimte van de huisarts; de ideale praktijkruimte van de apotheekhoudende huisarts; ervaringen met het N.H.G.-kaartsysteem; samenwerking huisarts-wijkverpleegster; ervaringen en mogelijkheden in de samenwerking tussen huisarts en psycholoog; ervaringen van een huisarts over de samenwerking met een socioloog; de begeleidingsbrief; het home-team; beschrijving van een vorm van samenwerking tussen huisarts en apotheker; de bereikbaarheid van de huisarts; enkele voorlopige mededelingen over het Apeldoornse experiment huisarts-maatschappelijk werker; onderlinge observatie der praktijkvoering door huisartsen; het behoeftepakket van de huisartsgeneeskunde; groepspraktijken; samenwerking van een huisarts met een vroedvrouw; een kleurcodering, een methode tot signalering van bedreigde patiëntengroepen op de werkkaart.

Wetenschappelijk onderzoek in het algemeen. 6 artikelen waaronder: Richtlijnen voor de opzet van wetenschappelijk onderzoek; ervaringen met het gebruik van „mark sensing”-kaarten ter verkrijging van praktijkgegevens; morbiditeitsonderzoek; vormen van gezamenlijk onderzoek.

Artikelen van beschouwende aard in engere zin: 42 artikelen, waaronder: Verscheidene jaarredenen,

uitgesproken door de voorzitters van het Genootschap ter gelegenheid van het jaarlijks congres; N.H.G.-Quo vadis?; naar een integrale geneeskunde; relatie arts-patiënt; wat en hoe?; enkele beschouwingen over het werk van de huisarts; de opzet, moeilijkheden en mogelijkheden van een sociologisch onderzoek in de huisartspraktijk; psychologische methoden aangepast aan de huisartspraktijk; het gesprek; de maatschappelijke rol van de huisarts in de moderne samenleving; studiegroep en persoonlijkheidsvorming; gezinsgeneeskundige verkenningen; de toekomst van de huisarts in Nederland; het advies; huisartsendiagnostiek; huisarts en revalidatie, regering en huisarts; gezin en ziekte; de methoden van de huisartsgeneeskunde.

Met deze summier opsomming, waarbij zoveel mogelijk een chronologische volgorde werd aangehouden, hopen wij de lezer inderdaad een — ongetwijfeld vluchtige — indruk te hebben gegeven van de verschillende onderwerpen uit de huisartsgeneeskunde, welke door het Genootschap en zijn leden in de afgelopen tien jaren werden bestudeerd of overdacht.

H.

Hogerzeil, H. H. W. (1957) huisarts en wetenschap; Mededelingen en publikaties van het Nederlands Huisartsen Genootschap 1, 1. (Onder deze titel zijn — als voorloper van „huisarts en wetenschap” — in februari en mei 1957 twee afleveringen verschenen).

Voorwoord bij het Woudschoten-rapport

De redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” heeft een bijdrage willen leveren aan de viering van het tienjarig bestaan van het Genootschap en heeft de gelukkige gedachte gehad ter gelegenheid hiervan in haar kolommen ruimte te bieden voor publikatie van een deel van het zogenaamde Woudschotenrapport van de Commissie wetenschappelijk Onderzoek van het N.H.G. Hierdoor kan de lezer in dit nummer kennis nemen van de eerste drie hoofdstukken van dit rapport.

De geschiedenis van het rapport wordt behandeld in het eerste hoofdstuk, zodat op deze plaats volstaan kan worden met hiernaar te verwijzen. Wat niet vermeld wordt is, dat de speciale adviseur die voor de behandeling van deze materie werd aangetrokken, collega N. H. Vroege is, medewerker van het Instituut voor Sociale Geneeskunde te Utrecht. Het rapport is door hem opgesteld. Collega Vroege heeft hieraan zeer veel tijd en moeite besteed. Op deze plaats past hiervoor een bijzonder woord van dank. Hij heeft hiermede niet alleen de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek,

maar ook het gehele Genootschap een belangrijke dienst bewezen.

Het vierde en vijfde hoofdstuk van het rapport, waarin respectievelijk consequenties van de deeltaken en suggesties en desiderata op korte en lange termijn worden behandeld, zijn niet afgedrukt. Deze hoofdstukken waren vooral bedoeld voor het N.H.G.-bestuur. Voor belangstellenden zijn op aanvraag bij het secretariaat van het N.H.G. nog enkele exemplaren van het volledige rapport verkrijgbaar.

Wat de lezer in dit nummer vindt zijn hoofdzakelijk beschouwingen over de omschrijving van de functie en van de deeltaken van de huisarts, zoals deze op de conferentie van Woudschoten zijn aangevaard en vastgelegd. Hierbij dienen enkele kanttekeningen te worden gemaakt.

In de eerste plaats dient te worden opgemerkt dat, wat hier wordt afgedrukt, een momentopname is. Zoals in elk rapport zijn de gedachten op een bepaald ogenblik vastgelegd. Dit tijdstip is inmiddels reeds enige jaren geleden: het rapport kreeg zijn